

OPVANG en OPLOSSINGEN of de STRAAT

RECORD AANTAL DAKLOZEN - RECORD AANTAL VERBLIJFSVERGUNNINGEN

Jaarverslag STIL 2017

INLEIDING

Record aantal daklozen, record aantal verblijfsvergunningen

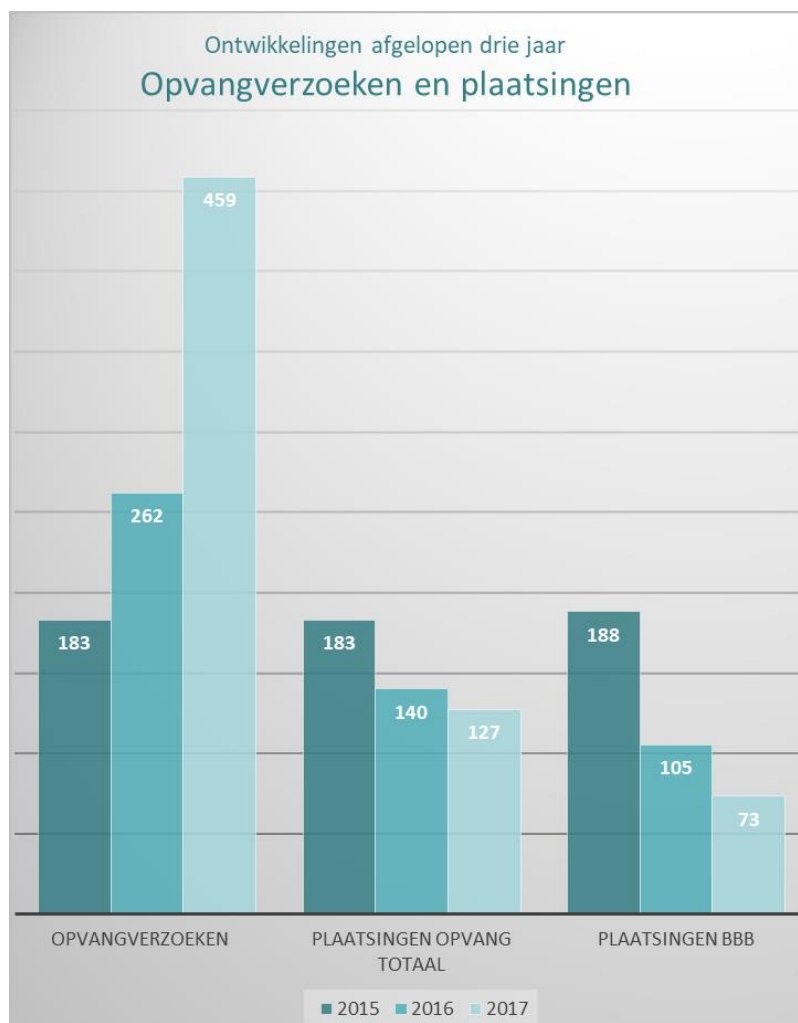
STIL had in 2017 te maken met een record aantal mensen zonder verblijfsvergunning dat om opvang vroeg. Dit veroorzaakte veel wanhoop en een toename van de psychische noden onder onze doelgroep. Ook had dit grote impact op de werkdruk. Daarnaast was er positief nieuws: Een record aantal mensen kreeg een verblijfsvergunning, veel particulieren boden opvang aan en financieel stond STIL er goed voor, ondanks de extra uitgaven aan noodhulp.

1.1 Ontwikkelingen in 2017

Meer opvangverzoeken – minder opvang beschikbaar

In 2017 had STIL te maken met een grote toename van het aantal mensen dat om opvang vroeg. Een record! Het waren meer dan vierhonderdvijftig mensen die op straat stonden en onderdak vroegen. Vooral mensen die als vluchtelingen naar Nederland en Europa waren gekomen.

Tegelijkertijd waren minder Bed, Bad en Brood (BBB)-plekken beschikbaar, in de meeste gemeenten zat de BBB vol en een bed voor onze cliënten kon niet meer, zoals voorheen, via de rechter opgeëist worden. Ook konden criteria en termijnen gesteld worden aan de BBB, wat eerder niet kon.

Wachlijsten en wanhoop

Dit betekende dat sommige mensen niet (meer) in de BBB terecht konden. Ook veroorzaakte dit hele lange wachtlijsten, voor mannen liepen die zelfs op tot zeven maanden. STIL – en de mensen die het betroffen kregen hierdoor te maken met een toename van wanhoop, stress en psychische noden. Dit had grote impact op de werkvloer. Meerdere betaalde krachten hielden het werk zelfs voor gezien omdat ze het te zwaar vonden.

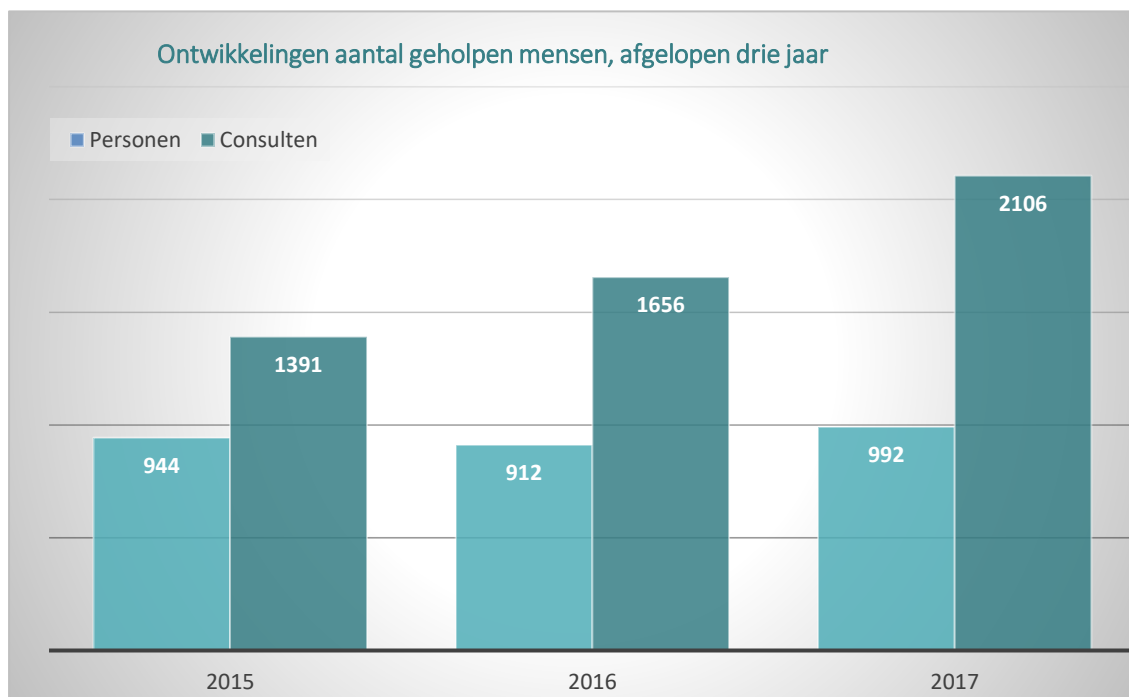
Ons begeleidingswerk kwam eveneens in gevaar omdat de wanhoop en daklozenproblematiek zeer arbeidsintensief waren. Dit was een van de redenen voor ons om met een voorstel te komen voor een gemeentelijk aanmeldoket.

Andere reden was dat we onze onafhankelijke positie wilden bewaren nu de toegang tot BBB niet meer onvoorwaardelijk was en wij steeds meer een toetsende rol kregen.

Record aantal verblijfsvergunningen en opnieuw meer mensen geholpen

Ondanks de grote werkdruk door de verergering van de daklozenproblematiek, konden we meer resultaat boeken: STIL telde in 2017 een record aantal verblijfsvergunningen.

Ook hielp STIL op alle terreinen meer mensen dan de jaren ervoor. Negatief daaraan is dat toename van het aantal mensen op straat, ook een toename van de andere noden (en hulpvragen) tot gevolg had. Positief is dat we al die hulp hebben kunnen bieden aan zoveel mensen. Dat waren bijna duizend mensen.

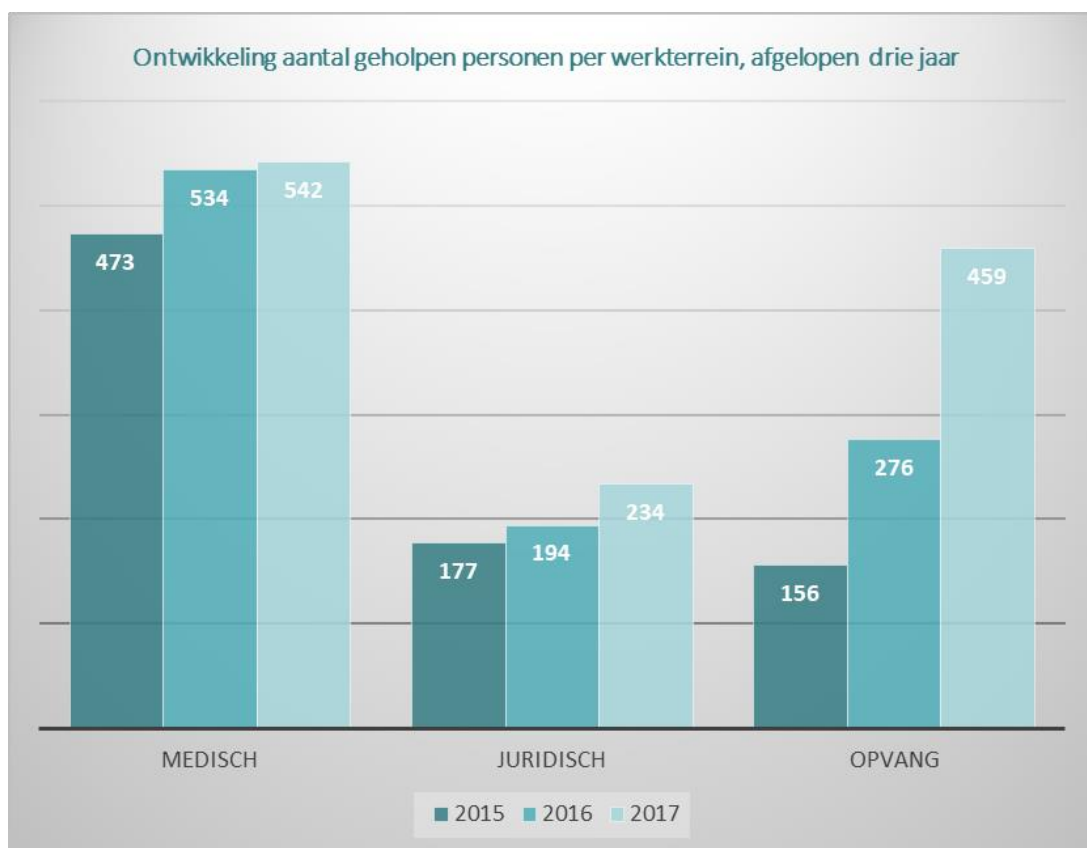
1.2 Het werk van STIL in 2017

Aantal geholpen mensen per werkterrein

In de tabel hierna is te zien hoeveel mensen STIL in 2017 hielp op de diverse werkterreinen. Met een consult wordt een behandelde hulpvraag bedoeld.

Aantal geholpen mensen en consulten in 2017	Consulten	Personen
Medische hulp	1341	542
Juridische begeleiding	397	234
Opvang	1153	459
Overige hulp	149	124
Totaal	2106	992

De tabel hierna geeft inzicht in hoe die cijfers zich per werkterrein hebben ontwikkeld in de afgelopen drie jaar. Op elk werkterrein zijn jaar na jaar meer mensen geholpen.

Meer lezen?

In de volgende drie hoofdstukken wordt per werkterrein ingegaan op actuele ontwikkelingen en cijfers en tevens inzicht gegeven in het werk. Elk hoofdstuk heeft een **samenvattende inleiding**. Hoofdstuk vijf gaat over ontwikkelingen binnen de organisatie en hoofdstuk zes gaat in op financiële zaken.

Enkele stukken zijn bijgevoegd ter (nadere) financiële verantwoording aan subsidieverstrekker, fondsen en donateurs. Informatie over de organisatie en financiën is tevens te vinden op de website www.stil-utrecht.nl. Dagelijks nieuws is te volgen via Facebook STIL Utrecht.

STIL dankt alle vrijwilligers, gastadressen, zorgverleners, advocaten, donateurs, fondsen, gemeente Utrecht en andere partners die ons werk in 2017 mede mogelijk maakten.

*Foto:
Lammetjes
geboren op
gastadres
Friesland*

2 Opvang & humanitaire steun

Grote toename aantal daklozen, minder onderdak beschikbaar

STIL kreeg in 2017 te maken met een enorme toename van het aantal dakloze vluchtelingen en daarmee ook het aantal mensen dat opvang vroeg. Tegelijkertijd konden we voor minder mensen onderdak regelen. Dit kwam vooral omdat de gemeentelijke Bed, Bad en Brood- voorzieningen (BBB) overal in het land vol zaten. Ook was die BBB niet meer voor iedereen toegankelijk¹. Er waren heel lange wachtlijsten voor BBB dus vertoefden veel mensen echt op straat. Voor vrouwen kon STIL dan vaak onderdak bij particulieren vinden. Ons netwerk aan gastadressen breidde zich uit. Voor mannen konden we meestal geen onderdak regelen. Dit leidde tot meer psychische problemen en wanhoop en had grote impact op de werkdruk bij STIL.

2.1 Cijfers

Opnieuw toename van aantal verzoeken om opvang

In 2017 vroegen opnieuw meer mensen STIL om opvang, vergeleken met het jaar ervoor. Met andere woorden: het aantal daklozen zonder verblijfsvergunning nam opnieuw toe.

Personen die STIL om opvang vroegen	2015	2016	2017
Vrouwen	41	56	98
Gezinnen/vrouwen met kinderen	24	33	43
Mannen	118	173	318
TOTAAL	183	262	459

¹ BBB kon niet meer via de rechter opgeëist worden, daardoor hoefden de gemeenten hun BBB niet uit te breiden als die vol was. Ook konden gemeenten door enkele juridische uitspraken criteria stellen aan toelating en een termijn stellen aan de BBB- opvang.

De meeste mensen die opvang vroegen waren als asielzoeker naar Nederland gekomen en na afwijzing van hun asielverzoek op straat beland. Het betrof echter ook mensen zonder asielachtergrond die in de problemen en op straat terecht waren gekomen. Bijvoorbeeld vrouwen die met geweld in de relatie te maken hadden of slachtoffers van mensenhandel.

Ook belandde een groot – en toegenomen- aantal mensen op straat wiens asielverzoek niet in behandeling was genomen omdat men volgens de zogenoemde Dublinafspraken geacht werd asiel te vragen in het eerste land waar men Europa binnengekomen was, voor velen was dat Italië².

Vluchtelingen uit de 'grote toestroom' van 2015/2016 nu op straat

Belangrijke oorzaak voor de toename van het aantal daklozen dat in 2017 opvang vroeg, was dat de grote aantallen asielzoekers die in 2015 en begin 2016 naar Europa en Nederland kwamen, eind 2016 en in 2017 druppelsgewijs op straat terecht kwamen, nadat ze uitgeprocedeerd waren geraakt, velen kregen namelijk geen asiel. Vaak konden mensen dan niet het land uitgezet worden en belandden op straat. Dit leidde tot een toenemend aantal mensen dat om opvang vroeg in de grote steden zoals Utrecht. Dit betrof behalve afgewezen asielzoekers tevens mensen met een zogenoemde Dublinclaim³.

2.2 Minder toegang tot opvang

BBB vol

Tegelijkertijd met de toename van het aantal mensen dat opvang vroeg was sprake van een afname van het aantal beschikbare opvangplaatsen. In 2015 en 2016 hielp STIL relatief veel mensen die om opvang verzochten aan gemeentelijk gefinancierde Bed-Bad-Brood-opvang (BBB)⁴. Echter de BBB raakte overal in het land vol. Dit was al sinds halverwege 2016 steeds meer het geval en in 2017 gold dit vrijwel continu voor alle BBB⁵. Daardoor konden in 2017 veel minder mensen BBB krijgen dan in 2015 en 2016.

Foto: Zolder waar twaalf vrouwen –op de wachtlijst voor BBB- tijdelijk onderdak kregen bij particulieren

Toegang BBB niet meer onvoorwaardelijk

Daarnaast was de BBB niet meer onvoorwaardelijk: niet iedereen zonder verblijfsvergunning kon aanspraak maken op een BBB-plek, zoals eerder wel kon. Nieuwe jurisprudentie⁶ had tot gevolg dat BBB niet meer juridisch af te dwingen was en dat de overheid ook voorwaarden aan toelating mocht stellen. Dit betekende dat gemeenten hun BBB als die vol zat, niet hoefden uit te breiden. Ook werden criteria gesteld voor toelating tot BBB die eerder niet golden, waardoor niet iedereen er meer terecht kon.

Daarnaast stelden sommige gemeenten een termijn aan de toegang tot BBB, die eerder niet aan de orde was. Zo geldt in Utrecht voor vrouwen nu een drie maanden- termijn in de 24-uurs- BBB de Weerdsingel. Vaak kregen vrouwen na die drie maanden wel vervolgoopvang, de zogenoemde tweedelijns- opvang.

2 De meeste vluchtelingen komen in Italië Europa binnen. In 2015 en 2016 was het aantal mensen dat per boot arriveerde enorm hoog. Italië kon (en kan) onvoldoende opvang bieden. Vanwege gebrek aan overlevingsmogelijkheden, reizen veel mensen door naar noordelijke Europese landen. Daar mogen ze echter geen asiel vragen –dat mag alleen in Italië- en belanden ze opnieuw op straat.

3 Zie voetnoot 2, een claim werd dan gelegd bij Italië om hen 'terug te nemen'.

4 In de jaarverslagen van STIL van 2015 en 2016 is meer over het ontstaan van- en ontwikkelingen van de BBB te lezen.

5 Alleen als iemand uit de BBB vertrok, kwam een plek voor een nieuwe gast vrij. In de meeste steden was er weinig doorstroom. In Utrecht was de doorstroom redelijk goed omdat hier naast BBB ook de vierde B van begeleiding richting oplossingen geboden werd.

6 Eind 2015 maakten gerechtelijke uitspraken van de Raad van State en de Centrale Raad van Beroep een einde aan de onvoorwaardelijke toegang tot BBB. Voorwaarden en termijnen konden worden gesteld. Hierdoor konden mensen niet meer door middel van een zogenoemde Wmo- procedure hun recht op basisvoorzieningen bij gemeenten afdwingen.

Lange wachtlijsten

Deze verschillende oorzaken leidden tot een schrikbarend toegenomen aantal dakloze vluchtelingen. De wachtlijsten bij de BBB konden oplopen tot een half jaar. Zo stonden in september 2017 bijvoorbeeld zeventig mannen op de wachtlijst voor BBB Toevlucht en veertien vrouwen voor de Weerdsingel in Utrecht. Voor mannen duurde het ongeveer zes maanden, voor vrouwen rond de drie maanden, voor men een BBB-plek bemachtigde.

Buitenslaper vertelt: 'Als het niet regent, slaap ik in een park'

Souma is zeven maanden in Nederland en heeft al vier maanden geen opvang of onderdak. Hij staat op de wachtlijst voor BBB maar het kan wel een half jaar duren voor hij aan de beurt is. Intussen heeft hij van Villa Vrede een fiets gekregen en vertelt hij dat hij soms de halve nacht heen en weer fietst omdat hij geen slaapplek heeft. Soms slaapt hij onder een brug.

"Als het niet regent, slaap ik meestal in een park", vertelt hij. "Als het regent, ga ik naar het station. Dan ga ik daar op een bank zitten maar ik kan daar niet slapen want dat is verboden. Als je per ongeluk in slaap valt, komt er direct iemand van de beveiliging naar je toe om te zeggen dat dat niet mag. Ik had pas drie keer in één nacht controle. Ik probeer wakker te blijven. Gelukkig kan ik overdag soms even ergens een uurtje slapen zoals bij Villa Vrede op een bank. Bij de Catharijnesteeg kan ik douchen.

Het wordt nu steeds kouder. Ik heb een stuk plastic gekregen van iemand, voor als ik buiten slaap, en een slaapzak van Villa Vrede. Het is echt zwaar maar ik hou wel moed. Ik heb geen keus".

Gevolgen voor de organisatie

Het gebrek aan opvang leidde tot meer -en ernstigere- psychische problematiek bij de cliënten. Dat betekende ook grotere spanningen op het kantoor en een enorme zware werkdruk voor de medewerkers en vrijwilligers. Omdat het ook zeer tijdrovend was, kwam ons begeleidingswerk in de knel. Dit was aanleiding voor het voorstel dat STIL eind 2017 samen met VluchtelingenWerk Midden Nederland deed, om tot een apart gemeentelijk aanmeldloket te komen voor eerstelijnsopvang en BBB. Andere reden voor dit voorstel was dat STIL haar onafhankelijke (vertrouwens-) positie wilde behouden voor de cliënten. Steeds meer werden we een *toetsende* instantie, in plaats van een verwijzende en begeleidende instantie.

2.3 Opvang verkregen

Veel mensen al bij voorbaat niet aangemeld voor gemeentelijke opvang

In de onderstaande tabel is te zien hoeveel mensen in 2017 door STIL werden aangemeld voor BBB in Utrecht en elders, en voor tweede lijns- en andere opvang. Te zien is dat we niet iedereen die om opvang vroeg, te weten 459 mensen (*zie tabel hierboven*), ook door ons is aangemeld voor opvang, te weten 314 mensen (*tabel hieronder*). En dat zeker niet iedereen geplaatst is.

Personen aangemeld voor- en geplaatst in opvang	Aangemeld	(Tijdelijk) geplaatst
Eerstelijns opvang in Utrecht	239	51
Tweedelijns opvang in Utrecht	74	38
BBB elders in het land	107	21*
Particuliere opvangorganisaties	17	17
Gastgezin via STIL	54	54
Zorginstelling/vrouwenopvang	10	7
TOTAAL	314	NB

*Niet alle plaatsingen van door STIL verwezen mensen in BBB elders zijn bij ons bekend/ geregistreerd

Relatief weinig plaatsingen in eerstelijns-opvang

In de eerstelijnsopvang, de Utrechtse BBB voor mannen, Toevlucht, zijn in 2017 in totaal 35 'nieuwe' mannen geplaatst, waarvan 27 door STIL verwezen, 8 door andere organisaties. In de Weerdsingel zijn 28 vrouwen geplaatst die door STIL verwezen zijn. Daarnaast zijn via ons enkele kwetsbare mannen geplaatst.

Het cijfer van plaatsingen in BBB elders in het land is mogelijk niet compleet. Vaak deden wij de aanmelding en verwijzing maar was er op dat moment geen plek. Eventuele latere plaatsing ging soms buiten ons om. Zodoende kunnen we daarvan de volledige cijfers niet melden. Duidelijk blijkt dat van de vele aanmeldingen slechts een zeer kleine groep mensen een bed kreeg bij de (eerstelijns-) BBB.

Foto: Kamer in 24-uursopvang de Weerdsingel in Utrecht. Hier slapen tien vrouwen zonder verblijfsvergunning (eerstelijnsopvang) en tien 'kwetsbare' mannen zonder verblijfsvergunning (tweedelijnsopvang).

Helft aangemelde mensen geen tweedelijnsopvang

Uit de tabel hierboven blijkt dat van de mensen die STIL aangemeld heeft voor tweede lijns- opvang (dat waren 74 mensen), iets meer dan de helft (38 mensen) niet geplaatst is. Dat hield meestal in dat de toetsende instantie, INLIA⁷, bepaalde dat men niet aan de criteria voor gemeentelijk gefinancierde opvang voldeed. Er moest bijvoorbeeld sprake zijn van juridisch perspectief, daarover kunnen de meningen verschillen.

Problemen rond opvang slachtoffers huiselijk geweld

STIL had in 2017 regelmatig te maken met vrouwen die hun partner verlaten hadden wegens bedreiging of geweld. Het kostte vaak veel moeite de vrouwen geplaatst te krijgen in de reguliere vrouwenopvang voor slachtoffers van huiselijk geweld. Hoewel de toegang een wettelijk (Europees) recht is als vrouwen in een bedreigde situatie verkeren, ongeacht hun verblijfsstatus, worden vrouwen zonder verblijfsvergunning toch vaak tot deze opvang geweigerd. Dit is eerder regel dan uitzondering.

Hiervoor worden steeds weer andere argumenten aangedragen. Soms geven instellingen eerlijk toe dat zij geen ongedocumenteerden toelaten omdat zij dit niet gefinancierd krijgen of er wordt een maximum aantal gehanteerd omdat er te weinig doorstroom zou zijn, maar meestal worden vrouwen van het kastje naar de muur gestuurd met wisselende afwijzingsgronden. Zo wordt de ene keer gezegd dat 'een andere gemeente verantwoordelijk' is, de andere keer dat er 'code rood moet zijn afgegeven door de politie' of er wordt verwezen naar COA-voorzieningen waar de vrouwen helemaal niet terecht kunnen.

Kwetsbare mannen

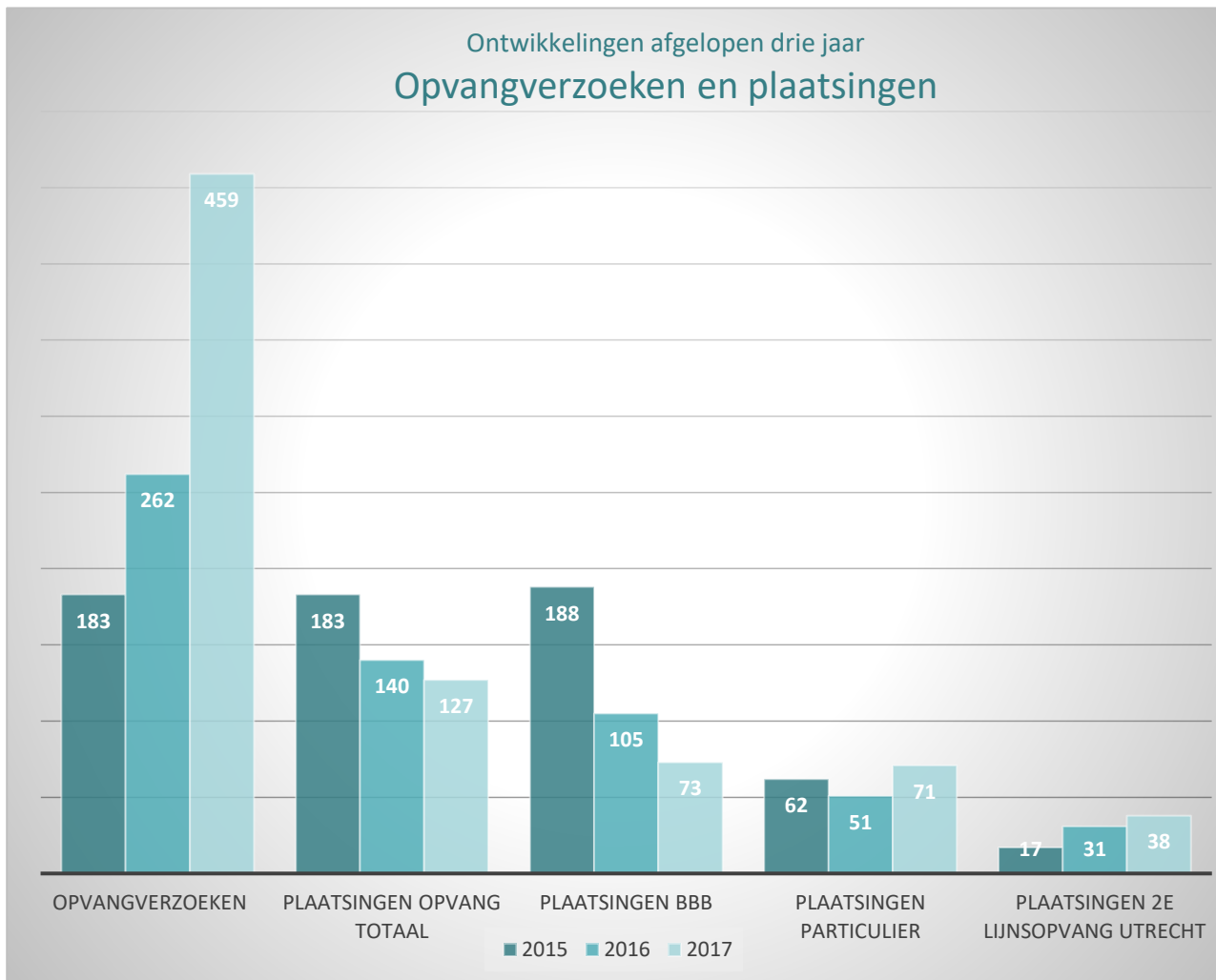
Soms voldeden mannen niet aan de criteria om gemeentelijk gefinancierde BBB te krijgen, echter vonden we het wegens hun kwetsbare psychische of medische situatie niet verantwoord hen buiten te laten slapen. In enkele gevallen kon men dan toch opvang krijgen, mede gebaseerd op perspectief. In een enkel geval kon men ook in aanmerking komen voor begeleid wonen of vergelijkbare opvang.

⁷ De kerkelijke organisatie INLIA toetst voor veel gemeenten, zo ook Utrecht, of mensen aan de criteria voor toelating tot bijvoorbeeld de Noodopvang (SNDVU) voldoen. Daar kan iemand opvang krijgen als men binding met Utrecht heeft en een serieus perspectief op een verblijfsvergunning of als iemand aantoonbaar en actief werkt aan terugkeer naar land van herkomst.

2.4 Ontwikkelingen afgelopen drie jaar

Elk jaar meer opvangverzoeken en minder plaatsingen

In de grafiek hierna zijn de ontwikkelingen te zien in de afgelopen drie jaar. Zo is te zien dat er bij STIL in die drie jaar, ieder jaar steeds meer verzoeken op opvang binnen kwamen. Ook is te zien dat in de achtereenvolgende jaren steeds *minder* mensen geplaatst zijn in een vorm van opvang, vooral in de eerstelijnsopvang/BBB. Wel was er een kleine stijging van het aantal plaatsingen in de tweede lijn en op particuliere plekken (dit laatste enkel vergeleken met 2016).

2.5 Particuliere opvang

Zestig gastadressen

Als mensen niet terecht kunnen in de rijksopvang, gemeentelijk gefinancierde opvang, een van de particuliere opvangorganisaties die we kennen of in eigen netwerk, kunnen we mensen soms tijdelijk onderbrengen bij particulieren. In 2017 hadden we contact met ruim zestig gastadressen.

In het Jeannette Noëlhuis in Amsterdam verblijven regelmatig cliënten van STIL.

Jeannette Noëlhuis

Particuliere opvang

In 2017 had STIL contact met meer dan zestig gastadressen. Het zijn zeer uiteenlopende logeerplekken, zoals bij alleenstaanden, stellen, gezinnen, studenten of in woongroepen. De omstandigheden zijn wat ruimte en luxe betreft ook zeer divers. Het kan gaan om een klein huis waar de gasten intensief samenleven met een gezin of om een eigen zelfstandige woonplek die speciaal gecreëerd is voor de gasten. De duur van deze opvang is ook zeer uiteenlopend. Het kan gaan om een of enkele nachten. Of om enkele weken, enkele maanden, in uitzonderlijke gevallen zelfs om meer dan een jaar⁸.

Samenwerking kerken

STIL onderhoudt veel en intensief contact met kerken als het gaat om individuele hulp aan personen, om financiële steun of om het werven van gastadressen. In 2017 organiseerde we twee voorlichtingsbijeenkomsten over particuliere opvang. Eén in samenwerking met de Johannescentrumgemeente, ook voor de achterban van enkele andere kerken, en één breed-kerkelijke voorlichting, georganiseerd samen met de Protestantse Gemeente Utrecht. Beiden bedoeld om informatie te geven over het bieden van particuliere opvang: Voor wie is het nodig, waarom en hoe gaat het in zijn werk?

De samenwerking met de PGU is in de loop van het jaar steeds intensiever geworden, zowel wat het werven van opvangplekken betreft, als ook het kennismaken met- en begeleiden van gastadressen. We hebben in 2017 eveneens contact gelegd met een netwerk in Friesland, dat aanbod daar gastadressen te werven en enige sociale begeleiding te bieden.

Foto: Uitzicht vanuit een gastadres in Friesland

Samen op een plek

De gastadressen die we kennen, zijn verspreid over het hele land. De afgelopen tijd hebben we regelmatig meerdere mensen (meestal twee vrouwen) bij elkaar geplaatst op één gastadres, zodat ze wat aanspraak aan elkaar hadden. Vooral op afgelegen plaatsen waar het gastgezin een druk leven had, bood dit uitkomst. Voor het bieden van particuliere opvang aan mannen heeft STIL onvoldoende capaciteit. We boden in 2017 enkel in medische nood aan een enkele man opvang in ons particuliere netwerk. Dit gold ook voor gezinnen. We konden alleen in uitzonderlijke gevallen voor gezinnen particuliere opvang regelen. De beslissing om al dan niet opvang te bieden, hangt af van capaciteit, schrijnendheid, eigen netwerk en perspectief.

Nieuw gastadres 'Wij hebben het goed, we willen graag delen'

In december maakte STIL kennis met een gezin dat zich meldde omdat het opvang wilde bieden aan vrouwen die op straat stonden. "Wij hebben het heel goed. Dan laat ik vluchtelingen toch niet buiten of op een station slapen? We kunnen best delen met mensen die het minder goed hebben", zei Luuk, de gastheer.

"Zeker als vrouwen echt op straat staan willen we graag een logeerplek aanbieden. We hebben een zolderkamer die nu alleen door de kinderen voor spelen gebruikt wordt. We hebben twee kinderen, van vier en zes jaar. We willen hen meegeven dat het normaal is je medemens in nood te helpen".

⁸ De kosten die hieraan verbonden zijn, bijvoorbeeld leefgeld en reisgeld worden particulier gefinancierd.

2.4 Andere humanitaire hulp

Garantstellingen

STIL biedt aan daklozen zonder verblijfsvergunning zogenoemde 'garantstellingen' voor eten en persoonlijke verzorgingsproducten. Elke maandag wordt dit op een speciaal spreekuur verstrekt. Met de maaltijdgarantstellingen kunnen ze eten krijgen bij het daklozen-eethuis het Smulhuis.

Maaltijdgarantstellingen Smulhuis

Aantal personen	214
Aantal garantstellingen	576
Aantal maaltijden garant gestaan	13824

Verzorgingsproducten

Aantal personen	236
-----------------	-----

In 2017 werden aan vijftig mensen meer 'maaltijdgarantstellingen' verstrekt dan het jaar ervoor. In 2016 waren dit 164 mensen, in 2017 214 mensen. Dit is te wijten aan de toename van het aantal daklozen⁹. Er werden aan ongeveer evenveel mensen als in 2016 verzorgingsproducten verstrekt.

Garantstellingen kleding en noodzakelijke spullen

Aantal personen	66	
Aantal garantstellingen	89	
Voor:	Kleding	66
	Schoenen	56
	Jas	44
	Overig	32

Kleding en noodzakelijke goederen

STIL werkt samen met Emmaus Lombok en incidenteel met Emmaus Parkwijk, Overvecht en Haarzuilens. Daar kunnen mensen noodzakelijke (tweedehands-) kleding, schoenen en andere goederen krijgen, zoals een kindwagen, beddengoed of meubels. Hiervoor hoeven we over het algemeen niet te betalen.

Leefgeld en derdengelden

De mensen die we particuliere opvang bieden, ontvangen tevens leefgeld. Dat betreft veertig euro per week en eventueel tien euro extra voor een kind of extra volwassene.

STIL heeft daarnaast een doorsluisfunctie voor leefgeld dat door het rijk of de gemeente verstrekt wordt, de zogenoemde derdengelden.

Als mensen in eigen netwerk of in bij particulieren verblijven, regelen we als mogelijk een voedselpakket. Daarnaast biedt STIL steun voor medisch noodzakelijke kosten die niet elders vergoed worden, juridische uitgaven en reiskosten naar opvang toe.

⁹ De facturen van de garantstellingen voor het Smulhuis, het daklozen-eethuis, worden sinds 2016 door de gemeente Utrecht betaald in het kader van de BBB.

*Vader met Nederlands kind
Foto van Kiri Pruntel*

3 Sociaal juridische hulp

Record aantal verblijfsvergunningen in 2017

In 2017 hielp STIL een recordaantal mensen aan een verblijfsvergunning. Dit waren vooral veel ouders die de zorg droegen voor een Nederlands kind en vanwege een uitspraak van het Europees Hof nu kans maakten op een verblijfsvergunning. Ook hielpen we relatief veel mensen met de voorbereiding van een asielverzoek.

3.1 Cijfers

Weer meer mensen juridisch geholpen

In 2017 hielp STIL 234 mensen zonder verblijfsvergunning op sociaal- juridisch gebied. Daarbij zijn niet meegerekend de eenmalige adviezen per telefoon, mail of op het spreekuur. We hielpen veertig mensen meer dan vorig jaar en 57 meer mensen dan het jaar ervoor. Dat is te zien in de onderstaande tabel. Ook het aantal consulten, dat zijn hulpvragen die ‘behandeld’ zijn, steeg vergeleken met het jaar ervoor met bijna honderd consulten.

Aantal personen en consulten sociaal-juridische hulp, afgelopen drie jaar

	2015	2016	2017
Consulten (Juridisch)	228	298	397
Personen (Juridisch)	177	194	234

Begeleiding vrouwen en kwetsbare mannen Utrechtse BBB

STIL bood onder meer sociaal-juridische begeleiding aan vrouwen en kwetsbare mannen die in opvang de Weerdsingel verbleven. Dit is de Utrechtse Bed, Bad en Brood¹⁰- voorziening (BBB) voor vrouwen en

¹⁰ Meer over het ontstaan van- en de ontwikkelingen rondom Bed, Bad en Brood-voorzieningen, opgezet door gemeenten, is te lezen in voorgaande jaarverslagen, te vinden op onze website: www.stil-utrecht.nl.

kwetsbaren, sinds maart 2016 is dit een 24-uursopvang. De gemeente Utrecht wil behalve BBB tevens 'de vierde B'- van begeleiding bieden. Om niet alleen mensen van de straat te helpen maar tegelijkertijd ook te streven naar oplossingen.

Daarnaast adviseert en begeleidt STIL nog veel andere mensen juridisch. Zij verblijven in eigen netwerk, bij particuliere organisaties of op particuliere gastadressen.

Eerste- en tweedelijns begeleiding

STIL geeft advies en informatie op verzoek. Daarnaast bieden we kortdurende begeleidingstrajecten, die we eerstelijns-trajecten noemen, en intensieve – vaak langdurige- begeleiding, de zogenoemde tweedelijns-trajecten. Hieronder is te zien hoeveel trajecten we in 2017 voor mensen gestart zijn. Sommige trajecten zijn nog niet afgerond.

Aantal juridische begeleidingstrajecten

	Aantal trajecten	Gestarte trajecten	Gesloten trajecten
Eerste lijn	135	98	80
Tweede lijn	178	79	70
TOTAAL	313	177	150

Meestal gaat het om informatie, advies en begeleiding, over welke mogelijkheden mensen hebben om in Nederland een verblijfsvergunning te kunnen krijgen. Dat kan bijvoorbeeld gaan om:

- een herhaald asielverzoek
- verblijf bij partner of kinderen met verblijfsvergunning of Nederlandse nationaliteit
- tijdelijk verblijf of uitstel van vertrek op medische gronden
- humanitair schrijnende redenen
- een buiten schuld- procedure¹¹
- de zogenoemde 'EU-route' hier of elders¹²

Ook geven we advies en juridische begeleiding op het gebied van andere rechten dan verblijfsrecht, zoals bijvoorbeeld bij het aangifte doen van mishandeling of een ander strafbaar feit of problemen met de belastingdienst zoals het stopzetten van toeslagen van de partner van iemand zonder verblijfsvergunning.

In de tabel hieronder is te zien dat we de afgelopen drie jaar, elk jaar meer mensen geholpen hebben met een juridisch begeleidingstraject of procedure.

Aantal juridische trajecten en procedures, afgelopen drie jaar

	2015	2016	2017
Eerste lijns-trajecten	44	87	135
Tweede lijns-trajecten	118	161	178
Procedures	102	105	199

¹¹ Mensen die aan kunnen tonen dat ze buiten hun eigen schuld niet terug kunnen naar hun land van herkomst, bijvoorbeeld omdat het land hen niet als burger wil erkennen of geen reisdocumenten verstrekt, kunnen een buiten-schuld-procedure starten. Slechts zeer weinig mensen lukt het om op die grond een verblijfsvergunning te krijgen. De vereisten zijn erg onduidelijk, wisselend en het is voor veel mensen onmogelijk eraan te voldoen.

¹² Als een EU-burger in een ander EU-land woont, waar men niet de nationaliteit van heeft, dan geldt de Europese wetgeving, niet de nationale wetgeving. Vaak is het dan makkelijker om aan de vereisten te voldoen.

3.2 Veel verblijfsvergunningen ouders Nederlandse kinderen en veel asiel

42 verblijfsvergunningen toegekend

In 2017 werden 118 procedures voorbereid door STIL. We werken daarbij meestal intensief samen met advocaten en deskundigen. In totaal werden 42 vergunningen toegekend. Dit is voor STIL een record. Dit komt vooral door het relatief groot aantal mensen dat een verblijfsvergunning kreeg omdat ze de zorg dragen voor een Nederlands kind. Maar ook zijn veel mensen geholpen die een (herhaald) asielverzoek indienden. Hierna is in de tabel te zien hoeveel mensen STIL begeleid heeft, in welke procedures, en met welk resultaat.

Overzicht procedures en resultaten

	TOTAAL	Afgewezen	Toegekend	In bezwaar /beroep	In procedure	Vorbereiding
8 EVRM	7	3	0	0	0	4
Art. 64	12	4	2	0	3	3
Asiel	112	3	11	1	11	86
Buiten schuld	1	0	0	0	0	1
Chavez	24	0	10	0	3	11
EU route	6	0	3	1	2	0
Gezinsvorming/-hereniging	6	2	1	0	0	3
Humanitair	5	0	2	0	0	3
Kinderpardon	3	3	0	0	0	0
Medisch	7	1	2	1	0	3
Mensenhandel	6	0	3	0	1	2
Terugkeer incl. Dublin	10	0	8	0	0	2
TOTAAL	199	16	42	3	20	118

Verblijf bij Nederlands kind

In 2017 kwam het Europees Hof van Justitie met een positieve uitspraak voor ouders die de zorg dragen voor een kind met de Nederlandse nationaliteit. Als zij zelf geen verblijfsvergunning hadden, maakten ze daar nu wel grote kans op. In 2017 kregen om deze reden tien mensen een verblijfsvergunning.

Verblijfsvergunning voor moeder die zorg draagt voor Nederlands kind

Karima* is Marokkaanse. Ze kwam drie jaar geleden bij haar man in Nederland wonen. Ze kreeg in eerste instantie een verblijfsvergunning maar die werd later ingetrokken omdat haar man onvoldoende verdiende, hij kon niet aan het inkomensvereiste voldoen.

Na enige tijd begon hij steeds gewelddadiger gedrag te vertonen en besloot Karima hem te verlaten. Intussen hadden ze een kind gekregen. Ze nam het kind mee en dook onder op een veilige plek. STIL hielp haar om opvang te krijgen, eerst particulier, toen bij de vrouwenopvang, later bij een particuliere opvangorganisatie voor vrouwen en kinderen.

Omdat haar kind Nederlands is, kon Karima een aanvraag doen voor een verblijfsvergunning op basis van het Europees recht om bij een kind te mogen wonen dat de Europese nationaliteit heeft. Ze heeft intussen een verblijfsvergunning en woont nu zelfstandig.

**De naam Karima is gefingeerd en zij is niet de moeder op de foto op de volgende bladzijde.*

Herhaald asielverzoek

Zeer regelmatig komt het voor dat mensen in eerste instantie geen asiel krijgen in Nederland maar met serieuze begeleiding later alsnog. Dan gaat het er meestal om het asielverhaal te onderbouwen met nieuwe bewijsstukken, identiteitsbewijzen of ondersteunende rapportages van artsen of andere deskundigen. STIL biedt naast inhoudelijke steun tevens vaak financiële steun om de (vaak hoge) kosten hiervan te betalen. Ook de procedures zelf kunnen veel geld kosten.

Eerste asielverzoek

Soms helpt STIL ook met een eerste procedure. Bijvoorbeeld van mensen die zich niet eerder hebben gemeld of mensen die eerder in een ander Europees land verbleven hebben. Zij mogen hier geen asiel aanvragen. Volgens afspraken tussen Europese landen, vastgelegd in de zogenoemde *Dublinverordening*, moeten ze dat doen in het eerste land van Europa waar ze voet aan wal zetten. Als ze echter achttien maanden buiten de rijksopvang weten te overbruggen, kunnen ze *wel* asiel vragen in Nederland. STIL hielp vooral Eritrese mensen om hier na achttien maanden asiel te vragen, tot nu toe steeds met positief resultaat.

Moeder met Nederlands kind, foto van Kiri Pruntel.

Alsnog asiel voor Nana

Na negen jaar kreeg Nana (40 jaar) alsnog asiel in Nederland. "Ik ben heel blij. STIL heeft mij echt goed geholpen met mijn procedure, mij een kans gegeven. Nu liggen alle mogelijkheden voor mij open en heb ik eindelijk recht om te leven! Om echt deel te nemen aan de maatschappij".

Nana vluchtte negen jaar geleden uit Congo naar Nederland en vroeg asiel. Dit verzoek werd afgewezen. STIL leerde haar kennen toen ze uitgeprocedeerd de straat op gestuurd was. Ze kreeg gelukkig snel een kamer bij Huize Agnes, een opvangorganisatie voor vrouwen zonder verblijfsvergunning in Utrecht. Juridische begeleiding kreeg ze van STIL.

Ze kreeg alsnog asiel vanwege de ervaringen met geweld in haar land, maar ook door haar geaardheid. Nana: "In mijn land is het niet geaccepteerd lesbisch te zijn, ik durfde het zelfs mijn familie niet te vertellen, behalve aan mijn zusje. Toen ik in Nederland kwam wist ik niet dat het hier veel opener is. Ik ben echt heel blij dat ik hier openlijk een vriendin kan hebben. Ik ga nu op zoek naar werk en een vriendin", zegt ze met een grote glimlach op haar gezicht.

LHBTI

In 2017 had STIL relatief veel te maken met mensen die wegens hun geaardheid asiel vroegen. Soms hadden ze dit eerder niet verteld aan de Immigratiedienst (IND). Soms werden ze eerder niet geloofd. Volgens een van onze sociaal- juridische medewerkers heeftkomt dit vaak doordat mensen niet gewend zijn openlijk over dit soort onderwerpen te praten. Ze zijn bang dat familie of landgenoten erachter komen. Ook weten ze vaak in eerste instantie niet dat het echt mogelijk is hierover veilig te praten met ambtenaren van Justitie (IND) in Nederland. STIL helpt hen niet alleen met de juridische procedure maar ook om contact te krijgen met organisaties die steun kunnen bieden bij het vormen van een netwerk en met de communicatie over gevoelens en ervaringen die verband houden met geaardheid en culturele aspecten.

Procedures bij medische nood

Zoals ook in voorgaande jaren het geval was, helpt STIL relatief veel mensen die psychisch kwetsbaar zijn met het aanvragen van 'uitstel van vertrek' wegens medische nood (de zogenoemde artikel 64- procedure) of een verblijfsvergunning voor medische behandeling. Begeleiding van deze mensen is vaak intensief,

tijdroevend en moeizaam. Het zijn vaak mensen die er erg slecht aan toe zijn, die niet zomaar ergens onder te brengen zijn, zoals in ons particuliere netwerk. Tegelijk zijn de juridische mogelijkheden beperkt omdat de voorwaarden om een vergunning of 'artikel 64'¹³ te krijgen heel streng zijn. Onder meer moet aangetoond worden dat mensen in een medische noodsituatie terecht komen bij terugkeer.

Het voorbeeld hieronder geeft een indruk van de moeizame strijd om een vergunning.

De kosten van de juridische procedures van deze persoon waren in totaal tot nu toe al meer dan 1500 euro. STIL deed hiervoor fondswerving. In totaal gaf STIL ruim 33.000 euro uit aan juridische procedures in 2017, afgezien van loon- en kantoorkosten. Dit wordt deels door subsidie, deels door fondsen en particulieren gefinancierd.

Foto: Een kwetsbare cliënt kreeg eindelijk een medische vergunning voor vijf jaar. Een gebakje en taartje voor elk jaar.

Wel of geen medische zorg voor Sami in Egypte?

STIL leerde Sami ruim twee jaar geleden kennen. Een medewerker van een gevangenis voor mensen zonder verblijfsvergunning belde met de vraag of we opvang konden regelen voor een heel kwetsbare jongeman die ze op straat zouden zetten. STIL weigerde dit en antwoordde dat zij beter zelf opvang en zorg van de overheid konden regelen, de detentie was tenslotte mede oorzaak van de ellende van deze man. Zijn psychische toestand was in detentie verslechterd¹⁴ en zijn opgebouwde sociale netwerk niet meer beschikbaar. Daar verbleef hij eerder nadat zijn asielverzoek was afgewezen.

Op aandringen van STIL regelde Justitie opvang in een AZC waardoor Sami verzekerd was. STIL ging hem vervolgens toch begeleiden en kreeg het voor elkaar dat hij opgenomen werd in een specialistische opvang voor verstandelijk beperkten waar hij de nodige zorg en begeleiding kon krijgen.

Tot drie keer toe tijdelijk verblijfsrecht op medische gronden

STIL hielp Sami tot twee keer toe aan 'uitstel van vertrek', een tijdelijke verblijfsstatus, en vervolgens kon hij met veel moeite een reguliere verblijfsvergunning op medische gronden krijgen. Hij moest daarvoor aantonen dat hij in Egypte geen medische behandeling kon krijgen. Dit is gelukt. Sami kreeg een vergunning voor een jaar.

Helaas werd de vergunning een jaar later niet verlengd en de zaak kwam voor de rechter. De discussie ging om de vraag of er wel of geen behandeling te krijgen is in Egypte. Daarvoor worden door STIL en de IND-arts keer op keer Egyptische ziekenhuizen benaderd en tegengestelde verklaringen aangeleverd, waarna de rechter steeds weer zegt dat nader onderzoek nodig is.

Zorg onbetaalbaar en niet te krijgen

STIL kwam erachter dat eventuele opname in de door de IND-arts genoemde privé- kliniek in Egypte voor Sami onbetaalbaar is (minimaal 1600 euro per maand kost), en later dat de tweede door de IND-arts genoemde kliniek de nodige behandeling niet kan geven. Op dit moment vindt nader onderzoek plaats naar de derde door de IND genoemde kliniek. Het is wachten op een nieuwe zitting bij de rechter. Intussen is de toestand van de cliënt door deze gebeurtenissen verslechterd, het levert veel spanning op. Hij is daarom nu naar een andere opvang overgeplaatst waar intensievere hulp aanwezig is.

Dd mei 2018. De naam Sami is om privacy-redenen gefingeerd.

¹³ Artikel 64 is een tijdelijke verblijfsstatus waarbij 'uitstel van vertrek' verleend wordt vanwege een medische noodsituatie of een dreigende medische noodsituatie als iemand zou terugkeren naar het land van herkomst.

¹⁴ Vreemdelingendetentie is voor onbepaalde tijd, kan maandenlang duren, zelfs meer dan een jaar, en wordt niet opgelegd op basis van een veroordeling wegens een strafbaar feit maar omdat iemand geen verblijfsvergunning heeft en daarom volgens Justitie het land dient te verlaten.

Foto: Baby geboren van cliënte STIL. Regelmatig verwijzen we vrouwen naar een verloskundige en regelen andere hulp rondom de geboorte.

4 Medische hulp

Toename aantal geholpen mensen, psychische nood en kwetsbaarheid

STIL hielp in 2017 opnieuw meer mensen zonder verblijfsvergunning om de nodige medische zorg te krijgen, dat waren meer dan vijfhonderd mensen. De uitgaven voor tandartszorg waren extreem hoog. We bleven die zorg wel bieden omdat het vaak acute pijnklachten betrof. STIL signaleerde ook een toename van de psychische nood, direct gevolg van het toegenomen aantal dakloze vluchtelingen. Relatief veel vrouwen hadden te maken met ongewenste zwangerschap. Zorgelijk is dat door toegenomen dakloosheid de kwetsbaarheid toeneemt.

4.1 Cijfers

Toename aantal geholpen mensen

In 2017 hielp STIL opnieuw meer mensen dan het jaar ervoor om de nodige medische zorg te krijgen. Het waren 542 mensen, vergeleken met 534 en 473 mensen in 2016 en 2015. Het aantal hulpvragen neemt dus nog steeds elk jaar toe, zoals ook in de jaren ervoor. In de onderstaande tabel is te zien dat het 1341 consulten¹⁵ betreft. Het aantal verwijzingen steeg van 913 in 2015 naar 918 in 2016 naar 941 in 2017. In de tabel daaronder is gespecificeerd naar welke zorgverleners mensen zijn verwezen. *Zie ook de werkwijze aan het eind van dit hoofdstuk.*

¹⁵ Een consult is een hulpvraag die behandeld is. Op welke manier dan ook. Afgezien van de mensen die bijvoorbeeld de volgende dag terug moesten komen op het spreekuur of op afspraak.

Aantal geholpen mensen en aantal medische consulten

	2015	2016	2017
Consulten	1281	1330	1341
Verwijzingen	913	918	941
Personen	473	534	542

Aantal verwijzingen per categorie zorgverleners

	Aantal personen	Aantal verwijzingen
Fysiotherapie	19	20
GGZ	16	22
Huisarts	368	507
Kaakchirurg	17	17
Saltro (laboratorium)	16	18
Tandarts	164	213
Verloskundige	6	6
Ziekenhuis/specialist	96	124
Overig	13	14
TOTAAL	542	941

Toename aantal bezoekers tandarts en huisarts

Vooral het aantal personen dat de tandarts en de huisarts bezocht is enorm gestegen. De huisarts werd in 2015 door 277, in 2016 door 309 en in 2017 door 368 mensen bezocht. De tandarts in 2015 door 136 mensen, in 2016 door 151 en in 2017 door 164 mensen.

Grote toename medische uitgaven

Wat vooral opviel was dat de kosten voor medische zorg die niet vergoed werd enorm toenamen. STIL heeft hieraan rond de 30.000 euro meer uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit komt vooral door de hoge tandartskosten. Omdat het veelal acute kiespijn betrof en mensen veelal geen eigen middelen hebben, besloten we de zorg meestal toch te betalen. Wel hebben we later in het jaar met de tandarts waar we het meest mee samenwerkten besproken waarop we konden bezuinigen.

Gelukkig kon dit alles door extra fondswerving gefinancierd worden. We vragen de mensen ook of ze een eigen bijdrage kunnen betalen, bijvoorbeeld vanuit het eigen netwerk of (zwart) werk. Dit kan echter niet als mensen geen inkomen hebben, zoals de meesten, en in het daklozencircuit bivakkeren of letterlijk buiten slapen.

Gratis tandartshulp

STIL heeft contact met tien tandartsen die een keer per maand iemand gratis helpen. Het gaat dan om pijnbehandeling. We zijn daar erg blij mee maar die zorg is ontoereikend. De overige hulp financieren we via individuele fondswerving, van donaties en van gemeentesubsidie.

4.2 Psychische nood dakloze vluchtelingen

Toename psychische nood

In 2015 en 2016 signaleerde STIL een *daling* van de psychische nood onder onze cliënten, vergeleken met de jaren daarvoor toen keer op keer de crisisdienst moest langskomen. Die daling kwam enerzijds door de toename van beschikbare opvang zoals BBB in Utrecht. Anderzijds doordat STIL meer begeleiding kon bieden. Dit was het gevolg van extra subsidie waarmee meer betaalde menskracht aangesteld kon worden.

Echter, een trend die ook al in de tweede helft van 2016 door STIL gesignaleerd werd, zette in 2017 door: de psychische nood nam weer toe naarmate er minder opvang beschikbaar was.

Meer wanhoop en stress

Dit was te merken aan de wanhoop en stress op het medisch spreekuur maar ook op andere momenten van de week. Het toenemend gebrek aan opvang, leidde tot toename van psychische problemen, en, zoals we in het verleden ook heel vaak signaleerden, tot toename van de *ernst* van de psychische nood, zoals de mate van verwardheid. Het had ook een toename van het aantal 'heftige' incidenten op STIL tot gevolg, bijvoorbeeld het uiten van wanhoop, frustratie of boosheid.

Foto: Mamadou kreeg medische hulp van STIL. Hij verbleef in 2017 enkele maanden op straat, hij heeft ernstige epilepsie.

Op straat in psychische nood

Mohamed (34) kwam begin 2017 vanuit Sudan naar Nederland en in mei van dat jaar voor het eerst bij STIL. Hij had geen netwerk en geen slaapplek, hij zwierf letterlijk over straat. Hij had meerdere nachten niet geslapen en was alleen maar aan het huilen. Hij wilde niet meer leven, was totaal in de war en niet aanspreekbaar. Hij praatte in zichzelf en hij hoorde stemmen.

Trauma en psychose

STIL belde de crisisdienst voor advies, die stuurde een arts langs. De arts beoordeelde Mohamed als getraumatiseerd en psychotisch. Traumabehandeling kon hij echter niet krijgen zonder stabiele woonplek. Wel kon medicatie die hij eerder kreeg, zo bleek bij contact met de oude behandelaar, opnieuw verstrekt worden. STIL regelde dit via huisarts en apotheek. STIL vergoedde de eigen bijdrage voor medicatie¹⁶. Een ander medicijn kon hij niet krijgen, zolang hij dakloos was.

Noodbed en later Noodopvang

In eerste instantie kon STIL geen opvang voor hem regelen. We vonden de situatie zeer zorgelijk. Na enkele dagen kon hij gelukkig op een noodbed terecht in de Weerdsingel, daarna belandde hij weer op straat. STIL regelde een hostel voor een nacht, echter wegens zijn verwarde toestand bleek verblijf daar toch niet mogelijk. Korte tijd later kon hij opnieuw enkele nachten naar het noodbed en vervolgens naar de nachtopvang Toevlucht. Die plek bleek echter niet geschikt omdat zijn problemen te groot waren. Gelukkig kon hij na enkele maanden een kamer krijgen bij de gemeentelijk gefinancierde Noodopvang (SNDVU). Vanwege zijn juridisch perspectief. Hij bereidt een nieuwe asielprocedure voor.

¹⁶ De gemeente Utrecht verstrekt subsidie voor de eigen bijdrage van medicatie van vijf euro per receptregel. Deze subsidie gaat naar STIL en tevens kunnen collega-organisaties die ongedocumenteerden in Utrecht helpen, bij ons een declaratie indienen.

Vrouwen

Meerdere keren kreeg STIL in 2017 te maken met vrouwen die ongewenst zwanger waren. Vaak met als oorzaak misbruik in Libië, Italië of Nederland, waar ze op straat geleefd hadden. Zorgelijk is dat door het vol raken van BBB nu ook in Nederland steeds meer mensen op straat terecht komen. Dat heeft behalve een toename van psychische noden, tevens een toename van kwetsbaarheid voor misbruik tot gevolg.

Foto: Vrijwilliger regelt medische afspraak op het medisch spreekuur van STIL

Antoniusziekenhuis

Relatief vaak kregen we in 2017 te maken met het Antoniusziekenhuis dat regelmatig weigerde mensen te helpen die geen 'brief van STIL' bij zich hadden. Dit kregen mensen keer op keer te horen aan de poort. Zorgelijk is dat de baliemedewerkers dus niet keken naar de medische nood maar of mensen wel of geen brief van ons bij zich hadden, terwijl het ziekenhuis verplicht is medisch noodzakelijke zorg te verstrekken. In de brief van STIL wordt uitleg gegeven over de mogelijkheid om zorg vergoed te krijgen via het CAK. Het is uiteraard geen 'bewijs van het niet hebben van een verblijfsvergunning'. In voorkomende gevallen diende STIL een klacht in. STIL heeft dit tevens aangekaart bij de directie.

Over het algemeen heeft STIL met de vele zorgverleners waar we mee samenwerken een zeer positieve relatie. We hebben zeer veel waardering en respect voor de wijze hoe zij onze doelgroep de nodige zorg bieden. Anderzijds krijgen we ook van hen vaak te horen hoezeer men ons werk waardeert.

Financiering

De totaaluitgaven voor medische zorg waren in 2017 meer dan 53.000 euro. Dit is gefinancierd door fondsen en particulieren maar tevens voor een deel door gemeentelijke subsidie.

Werkwijze medische zorg

STIL helpt mensen zonder verblijfsvergunning die zich niet kunnen en mogen verzekeren tegen ziektekosten toch de benodigde zorg te krijgen. Zij hebben recht op medisch noodzakelijke zorg. STIL helpt hen door te verwijzen, bemiddelen, informeren en mensen te begeleiden.

Bij bemiddelen gaat het om verkrijging van zorg en om afhandelen van medische facturen. Informeren gebeurt richting cliënten, artsen en zorgverleners. Zij weten vaak niet dat het mogelijk is zorg te krijgen als patiënt en zorg vergoed te krijgen als zorgverlener.

Begeleiding vindt vooral plaats als cliënten er psychisch of lichamelijk zo slecht aan toe zijn dat ze niet zelfstandig naar een arts kunnen of als ze de taal onvoldoende spreken en geen tolk geregeld kan worden.

Zorg die bij verzekerden in het basispakket zit, kan vergoed worden via het CAK. Bijvoorbeeld huisartsenzorg, medicatie (afgezien van de eigen bijdrage), hulp van verloskundigen, noodzakelijke ziekenhuiszorg en zorg van specialisten bijvoorbeeld binnen de geestelijke gezondheidszorg (GGZ).

STIL werkt samen met huisartsen in de eigen wijk (waar men logeert of waar de opvangplek is), verloskundigen in eigen wijk, een vaste apotheek, apotheek Buijs, en in 2017 met een vast ziekenhuis, in onze regio het Antoniusziekenhuis. Ook hebben we intensief contact met Altrecht (GGZ in Utrecht) en iPsy en PsyQ voor de geestelijke gezondheidszorg en met specialisten elders in het land.

Foto: STIL lanceerde in juni een nieuwe website en huisstijl met nieuw logo

5 Organisatie

5.1 Ontwikkelingen binnen de organisatie

Vertrek vier betaalde krachten

In 2017 had STIL te maken met een groot verloop onder de betaalde krachten. Zo zijn drie sociaal- juridische medewerkers, waaronder de sociaal- juridische coördinator en de medisch coördinator vertrokken. Bij de sociaal- juridische medewerkers lag de oorzaak grotendeels in een heel zwaar aspect van het werk van STIL: de vele mensen die voor hulp aankloppen waarvoor je niets kunt doen die in een zeer schrijnende situatie verkeren. Dit geldt vooral voor de mensen die op straat staan en om opvang vragen.

Voor de gehele organisatie was het vertrek van deze collega's belastend omdat vacatures uitgezet moesten worden, sollicitatieprocedures gevoerd, en relatief lange perioden met te weinig menskracht gewerkt diende te worden. Omdat het werk op zichzelf al zwaar is, maakte dit het extra zwaar.

Meer betaalde menskracht voor opvang

Positief was wel dat we door toekenning van 15.000 euro extra subsidie van de gemeente Utrecht in de loop van het jaar meer betaalde menskracht in konden zetten, speciaal voor de genoemde opvangtaken, om daarmee de sociaal- juridische mensen meer ruimte te geven zich aan hun oorspronkelijke taak te wijten, namelijk intensieve begeleiding bieden om tot oplossingen te komen.

Voorstel aanmeldloket

De zware opvangproblematiek en de gevolgen hiervan voor STIL waren reden om eind 2017 samen met Utrechtse collega-organisaties een voorstel te doen aan de gemeente Utrecht om een aanmeldloket - buiten STIL- te creëren voor aanmelding voor- en verwijzing naar- BBB in Utrecht of elders. Er was nog een andere reden dit voorstel te doen: Door de aangescherpte criteria van de BBB, verschoof de rol van STIL steeds meer van een verwijzende naar een toetsende rol, waarmee onze positie als onafhankelijke hulpverlener in gevaar kwam. De gemeente ging akkoord met dit voorstel, het loket start in 2018.

5.2 Verhouding betaalde menskracht en vrijwilligers

Betaalde krachten

Hieronder is in de tabel te zien: het aantal personen dat bij STIL werkte¹⁷ en de gemiddelde fte. Er is relatief veel betaalde menskracht voor sociaal- juridische begeleiding. Dit zien wij ook als belangrijke taak van STIL.

Betaalde menskracht

	Sociaal-juridisch	Medisch	Administratie	Fondsen en communicatie	Coördinatie	Totaal
Personen	9	2	2	1	1	15
Gem. FTE	3,3	0,3	0,4	0,7	0,9	5,6

Meer vrijwilligers

STIL kon in 2017 meer vrijwillige menskracht inzetten dan het jaar ervoor. Te weten 74 vrijwilligers, tegenover 66 in 2016. Hierbij zijn ook bestuursleden en vrijwillige tolken meegerekend. Maar niet de mensen die opvang bieden bij hen thuis.

Wat betreft het aantal uren wordt er evenveel betaalde als vrijwillige menskracht ingezet. Maar het betaalde werk wordt door minder personen gedaan. Het gaat in beide gevallen om 5,6 fte.

5.3 Bestuur, personeel & organisatie

In 2017 zijn er geen bestuursleden vertrokken, wel is er een nieuw bestuurslid bijgekomen voor de vacante functie van secretaris. Bestuursleden in 2017 waren:

Voorzitter	Yvonne Kappers,	sinds 1 februari 2016
Secretaris	Ralph Freeman	sinds 1 september 2017
Penningmeester	Anne Zijsling	sinds 1 juni 2014
Algemeen bestuurslid	Martijn Bool,	sinds 31 oktober 2015
Algemeen bestuurslid	Annemieke van Wesemael,	sinds 1 december 2015

Ontwikkelingen binnen het bestuur

Het –voor een groot deel- relatief nieuwe bestuur ontwikkelde zich in 2017 tot een verantwoordelijk team dat samen- en in samenspraak met - de coördinator zorg droeg voor

- het nakomen van verplichtingen als werkgever toezicht en controle op beleid op de verschillende werkterreinen en de financiën
- externe vertegenwoordiging, zoals in het lokale bestuurlijk overleg (van organisaties werkzaam op het gebied van ongedocumenteerden), en richting de gemeente (als subsidieverstrekker) en politieke vertegenwoordigers.
- Steun en evaluatie taken coördinator, die op haar beurt de betaalde krachten aanstuurt. Zie het organigram hierna. De coördinatoren per werkterrein sturen de betreffende vrijwilligers aan.
- het erop toezien dat het beleid volgens de statuten wordt nageleefd, evenals de missie en visie. De statuten, missie en visie zijn terug te vinden op de website www.stil-utrecht.nl.

¹⁷ Let op: Dit is niet het gemiddeld aantal personen maar het aantal personen dat door het gehele jaar in totaal bij STIL werkte.

Missie in het kort

De missie van STIL is het waarborgen van de keuzevrijheid en rechten van mensen zonder verblijfsvergunning. Het bieden van individuele begeleiding zien wij als onze primaire taak. Daarnaast streven we ernaar om misstanden die we in de hulpverlening tegenkomen, kenbaar te maken zodat we maatschappelijke, politieke en juridische bewustwording en verandering kunnen stimuleren.

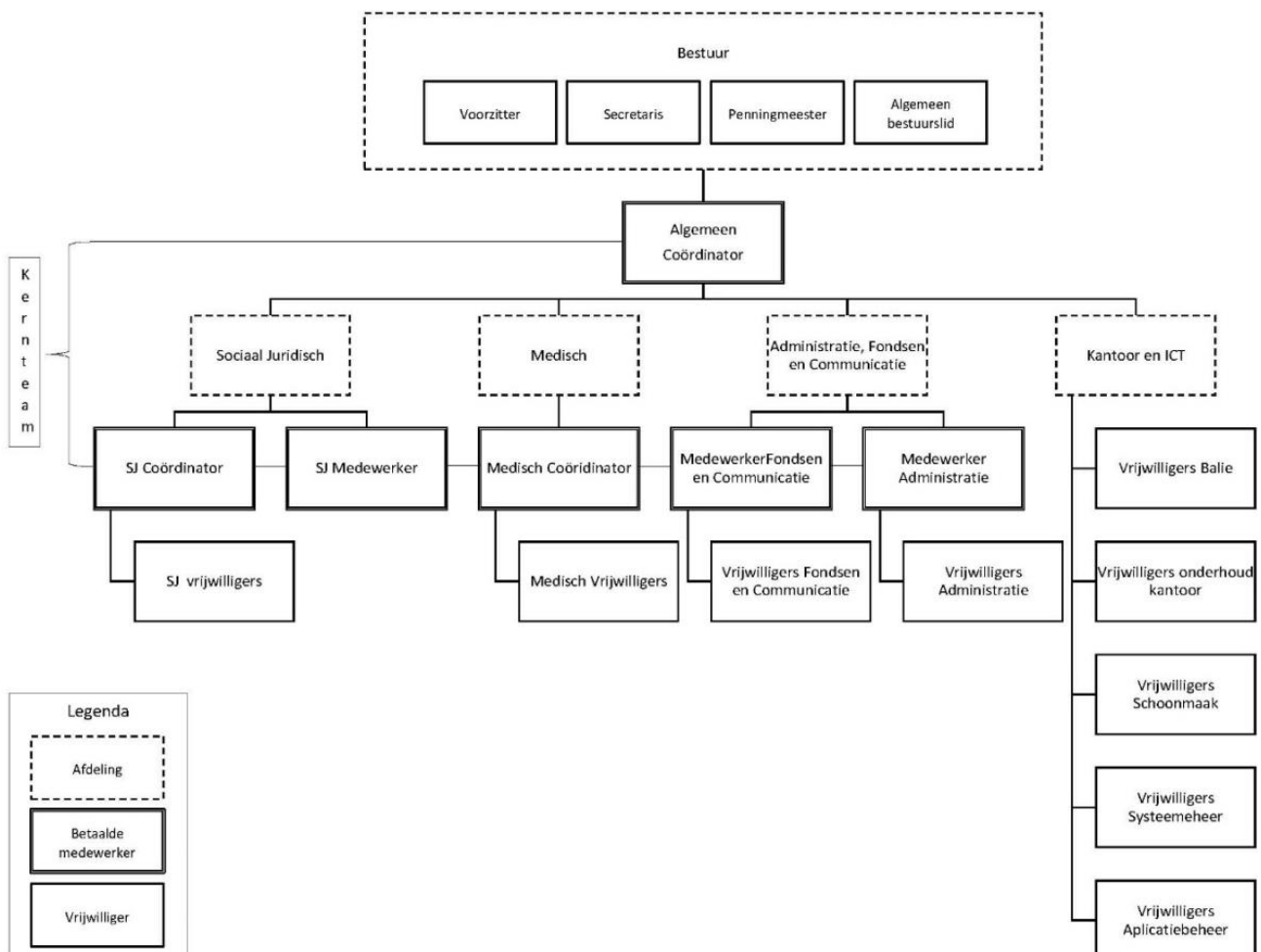
De volledige tekst van onze visie en missie visiedocument is te vinden op onze website www.stil-utrecht.nl.

Beleid en organisatie

Na twee jaar kon geconcludeerd worden dat het aanstellen van een algeheel coördinator in 2015 en de wijze waarop zij haar taak heeft opgepakt, een positieve invloed heeft gehad op de professionalisering van de organisatie. Zo is een duidelijk beleid ontwikkeld, en vastgelegd, tevens een heldere - op dit beleid gestoelde- werkwijze en organisatiestructuur. Ook zijn organisatorische en digitale verbeteringen ingevoerd.

Zelfs in een - wat personeel en problematiek betreft- zeer zware periode- kon het werk mede daardoor toch het gehele jaar zowel kwalitatief als kwantitatief voldoende gecontinueerd worden.

Organigram

Personeelsbeleid

Belangrijk aandachtspunt voor het bestuur was in 2017 personeelsbeleid. Om werk-gerelateerde klachten te voorkomen hebben STIL-medewerkers de mogelijkheid een coach in de hand te nemen. Ook kunnen zij – eens in de drie maanden op basis van overuren een week vrij nemen om eventuele werkspanningen beter los te kunnen laten.

Het gehele team volgde gezamenlijk een training omgaan met agressie. Ook werd in teamverband, onder begeleiding van een coach aan andere organisatorische verbeteringen gewerkt.

Voor de betaalde medewerkers was er tot 2017 geen pensioenregeling. Met ingang van het jaar 2017 is wel een pensioenregeling in gang gezet, mede omdat dit wettelijk verplicht is. Ook heeft het bestuur andere noodzakelijke wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden doorgevoerd.

5.4 Nieuwe Stichtingnaam, huisstijl & jubileum

Wijziging naam Stichting, statuten en nieuwe huisstijl

Per 1 juni is de naam van de Stichting gewijzigd van Stichting Lauw-Recht¹⁸ in Stichting STIL. STIL is al van oudsher de naam van de organisatie en heeft een grote naamsbekendheid. De statuten zijn eveneens, op enkele details, gewijzigd. De statuten zijn te vinden op de website.

Op 1 juni werd ook een nieuwe website gelanceerd met bijpassende huisstijl, een nieuw logo en een folder. Hiermee maakte STIL opnieuw een stap in de voortdurende professionalisering, in dit geval vooral op het gebied van uitstraling van onze identiteit en verbetering van onze externe communicatie. Zeer van belang voor onze broodnodige achterban van donateurs, gastadressen en vrijwilligers. Ook om de doelgroep beter een gezicht te kunnen geven en meer mensen te kunnen bereiken.

Jubileum

STIL vierde op 1 juni haar twintigjarig jubileum¹⁹. Een groot feest werd gegeven waar onze partners, gastadressen, donateurs, cliënten, vrijwilligers en vrienden uitgenodigd werden voor een hapje, drankje en een dansje. Dit zeer geslaagde feest werd mede mogelijk gemaakt door speciale sponsors.

Foto: Op het feest konden bezoekers een paspoort zonder grenzen krijgen.

5.5 Samenwerking en PR

Samenwerking

Zoals ook in voorgaande jaren het geval was, werkte STIL zowel op lokaal als landelijk niveau samen met collega-organisaties, advocaten, deskundigen, zorgverleners, artsen, opvangorganisaties, particuliere gastadressen, fondsen en donateurs. Eveneens werkte STIL samen met de gemeente Utrecht en had contact met andere gemeenten om zoveel mogelijk mensen aan BBB -en bij voorkeur ook aan de vierde B (begeleiding)- te kunnen helpen.

¹⁸ De oude naam verwees naar het oude kantooradres Lauwerecht.

¹⁹ In mei 1997 is de Stichting opgericht. Het spreekuur begon in november 1996.

We nemen deel aan landelijke en lokale vergaderingen, zoals het Utrechtse hulpverlenersoverleg en het landelijke Platform Migranten Zonder Verblijfsvergunning PMZV.

STIL werkt tevens intensief samen met kerken uit Utrecht en omgeving daar waar het gaat om het geven van voorlichting over onze doelgroep en het werven van gastadressen voor particuliere opvang en donateurs. Twee keer werd voor een groep kerken en hun achterban een voorlichting gegeven om meer gastadressen te kunnen werven.

Stil Leven

Eind 2017 lanceerde STIL het project Stil Leven. Regelmatig worden cliënten geportretteerd op onze blog. Daarbij gaat het niet zozeer over hun probleem en juridische situatie maar om het geven van een inkijkje in wie ze zijn en waar ze van dromen.

Portret Stil Leven, Palestijnse vluchteling, foto's van Fouad Hallak

Voorlichting, activiteiten en actie

STIL werkt regelmatig samen met Villa Vrede als het gaat om het bieden van voorlichting aan onze doelgroep, op de meest uiteenlopende terreinen. Sinds het bestaan van het Ubuntuhuis²⁰ en Villa Vrede²¹ organiseert STIL nauwelijks meer activiteiten ter activering. We verwijzen daarvoor door naar deze twee collega-organisaties.

Lokale en landelijke lobby en pr richting pers en politiek voeren we regelmatig gezamenlijk uit met andere organisaties die in Utrecht en elders in het land met en voor ongedocumenteerden werken.

Door het werven van fondsen voor reisgeld hebben we op incidentele basis gezorgd dat Ethiopische vluchtelingen konden deelnemen aan acties en demonstraties. In januari 2017 organiseerden we een protestactie samen met de Oromo Vereniging Nederland, *the Oromo Refugee Group Utrecht*, en ook niet-Oromo vluchtelingen uit Ethiopië²². STIL en VluchtelingenWerk Nederland kaartten die dag de problematiek van de afgewezen Ethiopische vluchtelingen aan in de Tweede Kamer en het feit dat het ambtsbericht over dat land enorm verouderd was. Dit leidde ertoe dat een Kamermeerderheid een nieuw ambtsbericht bepleitte, dat vervolgens door de staatssecretaris werd toegezegd.

WAYTOSTAY

In 2016 besloot STIL om voor slachtoffers van de zogenoemde Dublinverordening, die in Italië en vervolgens in Nederland op straat beland(d)en, een campagne te starten om aandacht te vragen voor hun schrijnende situatie. Van particulier geld werd een projectleider aangenomen, de naam WAYTOSTAY bedacht, en in april 2017 werd de campagne met bijbehorende website gelanceerd²³.

In de loop van 2017 bleek dat we onvoldoende middelen konden werven om naast de campagne ook een opvangproject te starten. Wel konden we incidenteel mensen die op straat stonden met een Dublinclaim én perspectief steunen.

²⁰ Met het Ubuntuhuis werkten we in het verleden nauw samen bij het bieden van Nederlandse les en het organiseren van een kookproject. Onze cliënten komen hier vaak over de vloer voor dagopvang en activiteiten. <http://www.ubuntuhuis.nl/>

²¹ Bij Villa Vrede kunnen mensen van onze doelgroep vier dagen per week terecht voor dagopvang en activiteiten, zie <http://www.villavrede.nl/>

²² Oromo vormen de grootste bevolkingsgroep in Ethiopië

²³ Zie www.waytostay.nu

*Foto: Jubileumfeest
twintig jaar STIL,
optreden Kasba en
zoon van cliënte*

6 Financiële zaken

Twee derde door subsidie, een derde door particulieren gefinancierd

STIL ontving in 2017 ruim 24.000 euro van donateurs, ruim 118.000 euro van fondsen en ruim 335.000 euro van de gemeente Utrecht. Het grootste deel van het werk van STIL wordt dus gefinancierd door gemeentesubsidie. De subsidie gaat vooral naar vaste lasten en voor een klein deel naar cliëntuitgaven. De steun van fondsen, kerken en particulieren besteden we volledig aan medische, juridische en humanitaire uitgaven van onze cliënten. Voor acties en campagnes wordt aparte werving gedaan. Ons Jubileumfeest werd gefinancierd door sponsors.

6.1 Uitgaven cliënten

Hieronder is te zien welke uitgaven STIL deed voor medische, juridische en humanitaire hulp aan cliënten. Deze uitgaven werden gefinancierd door particulieren, kerken, fondsen en de gemeente Utrecht.

Uitgaven cliënten STIL 2017

Financiële hulp (leefgeld en eerste levensbehoeften)	58.798,00
Juridische kosten (incl reisgeld tbv juridische zaken)	33.277,33
Medische kosten (incl reisgeld)	53.171,42
Reiskosten tbv cliënten (excl medisch en juridisch)	14.173,59
Verzorgingsproducten	1.898,72
Eigen bijdrage medicatie	16.283,19
Totaal cliëntuitgaven	177.602,25

Leefgeld

Leefgeld van STIL werd verstrekt aan 71 personen die in particuliere opvang verbleven (dit getal is exclusief hun eventuele partner en kinderen), daarnaast aan een enkeling die in eigen netwerk verbleef. Zij kregen veertig euro per week voor eten. Voor kinderen en partner gaven we tien euro extra per kind/persoon erbij.

Reisgeld

De uitgavenpost reisgeld cliënten betrof meestal reisgeld voor vervoer richting opvangplekken. Reisgeld ten behoeve van medische behandeling of juridische procedures werd geboekt onder die betreffende uitgavenposten (medische en juridische kosten).

Medische kosten

Medische uitgaven werden gedaan voor zorg die niet vergoed werd via het CAK²⁴. Zoals bijvoorbeeld kiespijnbehandeling, prothesen en fysiotherapie. Een enkeling kreeg een klein bedrag aan 'eetgeld', bijvoorbeeld als mensen om medische redenen niet in het Smulhuis konden eten, het daklozen-eethuis in Utrecht.

De gemeente Utrecht betaalde de eigen bijdrage die mensen zonder verblijfsvergunning moesten betalen voor hun medicijnen²⁵. Reden dat de gemeente dit vergoedt is dat de mensen zelf geen toegang tot inkomen uit werk of bijstand hebben.

Juridische kosten

Juridische kosten zijn bijvoorbeeld de legeskosten voor een procedure, de kosten voor het verkrijgen van documenten uit het land van herkomst of het laten doen van onderzoek.

Foto: Jarige vraagt gasten donaties voor STIL

Jarige doneert 875 euro

"Op 10 november vierde ik met familie, vrienden en collega's mijn veertigste verjaardag", vertelt Johan Ploegman (foto). "Ik heb die gelegenheid aangegrepen geld in te zamelen voor Stichting STIL. Het leek mij een mooie manier aandacht te vragen voor het belangrijke werk dat STIL verricht.

Het verkillende klimaat in de samenleving en politiek ten opzichte van vluchtelingen raakt mij. Mensen uit andere werelddelen die om hulp vragen worden vaak niet als medemensen gezien. Ze krijgen na vaak ellenlange procedures en veel onzekerheid een afwijzing van hun asielaanvraag en komen vervolgens op straat te staan. Terwijl ze wel degelijk rechten hebben! STIL helpt deze mensen, van harte en zonder voorwaarden vooraf, de wegen te vinden die hen verder kunnen helpen in hun strijd voor een menswaardig bestaan".

6.2 Particuliere steun voor STIL

Donateurs

In 2017 kreeg STIL van 112 donateurs steun voor cliëntuitgaven en van nog eens elf donateurs voor het jubileumfeest. Samen gaven ze 24.409,65 euro, waarvan 2925 euro voor het jubileum. Een bedrag van 21.484,65 euro van particuliere donateurs kon dus besteed worden aan cliëntuitgaven. Niets hiervan ging naar vaste lasten.

²⁴ Bij het CAK kunnen zorgverleners veel medisch noodzakelijke zorg geheel of gedeeltelijk vergoed krijgen als mensen het niet kunnen betalen. <https://www.hetcak.nl/zakelijk/regelingen/onverzekerbare-vreemdelingen>

²⁵ Sinds 2014 moeten mensen zonder verblijfsvergunning en zonder toegang tot verzekering een eigen bijdrage van vijf euro per receptregel betalen. Omdat ze echter ook geen toegang tot een (legaal) inkomen hebben, kunnen ze dit vaak niet betalen. Dat kan schadelijk zijn voor de gezondheid, in sommige gevallen zelfs levensbedreigend. Landelijke politieke lobby om hier een oplossing voor te vinden leverde niets op. De gemeente springt gelukkig bij. Collega-organisaties kunnen bij STIL declareren voor hun cliënten.

Speciale opvangdonateur: 'Onverdraaglijk om zelf in een warm bed te kruipen als vlakbij mensen buiten slapen'

Marco nam in november contact op met STIL omdat hij graag iets wilde doen voor de buitenslapers waarover hij in de nieuwsbrief had gelezen. Hij besloot een donatie van duizend euro te doen. "Ik vind het onverdraaglijk om 's avonds in een warm bed te kruipen, wetende dat vlakbij mensen op straat slapen", vertelt hij. "Door praktische omstandigheden kan ik nu geen plek bieden, maar misschien dat mijn financiële bijdrage helpt om buiten slapen te voorkomen".

Fondsen

Van fondsen en kerken kreeg STIL in totaal meer dan 55.000 euro binnen in 2017 ten behoeve van cliëntuitgaven in dat jaar, tevens al ruim 20.000 euro in 2016, ten behoeve van 2017. Ook zal nog een deel achteraf gegeven worden, in 2018, naar verwachting rond de 15.000 euro. Met andere woorden: voor cliëntuitgaven in 2017 kreeg STIL (toegezegd of al ontvangen) van fondsen meer dan negentigduizend euro²⁶. Zie onderstaande tabel. Dit is dus afgezien van de particuliere donateurs en gemeentesubsidie.

Logo rechtsboven: De commissie PIN van de Konferentie van Nederlandse Religieuzen, doneerde namens kloosters en congregaties 10.000 euro voor het Project Zorg & Preventie Kwetsbare Vluchtelingen.

Toegezegde of al ontvangen fondsinkomsten 2017

Fondsinkomsten ontvangen 2017, tbv 2017	€ 55.988,00
Ontvangen in 2015 en 2016, doorgeschoven > 2017	€ 20.566,00
Nog te ontvangen in 2018, tbv 2017	€ 15.000,00
Totaal toegezegde/ontvangen donaties fondsen	€ 91.554,00

RDO Balije van Utrecht

Project Kwetsbare Vluchtelingen

Het overgrote deel van de cliëntuitgaven werden in 2017 ondergebracht in het project Preventie & Zorg Kwetsbare Vluchtelingen. Doel van dit project was psychische en humanitaire problemen onder de doelgroep van STIL te voorkomen, dan wel

verergering te voorkomen, door de nodige zorg en preventieve hulp te bieden. De fondsen die dit project steunden ontvangen een eigen projectverantwoording. Fondsen die dit project steunden staan in onderstaande tabel.

Afbeelding linksboven: De Ridderlijke Duitse Orde Balije van Utrecht doneerde 5000 euro aan STIL ten behoeve van medische, juridische en humanitaire steun aan kwetsbare vluchtelingen in 2017.

Donaties toegezegd of ontvangen, fondsen 2017 tbv project Kwetsbare Vluchtelingen

Stichting Rotterdam (Garantstelling)*	€ 15.000,00
KNR PIN	€ 10.000,00
KF Heinfonds	€ 10.000,00
Katholieke Caritas der stad Utrecht, KCU	€ 5.000,00
RDO Balije van Utrecht	€ 3.000,00
DMO van de Protestantse Gemeente Utrecht, PGU	€ 3.000,00
Maria Strootfonds	€ 1.575,00

**Deze garantstelling bleken we niet nodig te hebben*

²⁶ Dit bedrag is onder het voorbehoud dat de fondsen akkoord gaan met de verantwoording.

Kerken uit Utrecht en omgeving

In 2017 kreeg STIL ruimhartige steun van vaste en incidentele kerkelijke donateurs uit Utrecht en omgeving, afgezien van de bovengenoemde fondsen met een religieus karakter. Zo kreeg STIL van de Diaconie van de Protestantse Gemeente Utrecht een bedrag van 3000 euro ten behoeven van de noden van kwetsbare vluchtelingen.

Afbeelding linksboven: Stichting Rotterdam stond garant met een bedrag van 15.000 euro voor Kwetsbare Vluchtelingen

Van de Katholieke Caritas Instelling der Stad Utrecht kreeg STIL 5000 euro, nadat we eind van het jaar in nood aan de bel trokken. Tevens ontving STIL de jaarlijkse bijdrage van duizend euro voor individuele noden van de Oecumenische Missionaire Diaconale Werkgroep OMDUW waar twintig kerken uit Utrecht en omgeving bij zijn aangesloten. OMDUW stond aan de wieg van STIL.

Ook kreeg STIL van de Katholieke Caritas van de Gerardus Majellaparochie, oftewel de Majellakerk bij STIL om de hoek, het jaarlijkse steunbedrag van 500 euro ten behoeve van individuele noden. De Nieuwe Kerk en Tuindorpkerk doneren jaarlijks 1500 euro. Van vijf kerken kregen we incidentele steun, waaronder de Utrechtse Jacobikerk, de Johanneskerk in Houten en de diaconie van Tull en 't Waal. Van de Lichtboog uit Houten kregen onze cliënten bij een bezoekje aan Villa Vrede met Pasen, lekkere taart en leuke cadeautasjes, met speciale verrassingen voor de kinderen.

Trouwe donateurs

Emmaus Haarzuilens is een vaste donateur en steunt STIL al 21 jaar. Het Utrechtse KF Heinfonds steunt ons ook al meerdere jaren. In 2017 met een bedrag van 10.000 euro voor ons medische, juridische en humanitaire werk. Van onze trouwe donateur, Burkens' Stichting, kregen we in 2017 een uitzonderlijk hoog bedrag aan steun voor individuele noden. Burkens' gaf – bij wijze van uitzondering- extra steun voor leefgeld van mensen die we particulier opvingen. Dit gebeurde nadat we aangaven dat we eind van het jaar op een tekort dreigden uit te komen.

In 2017 ontvingen we eveneens donaties die het project Bed, Bad, Brood & Begeleiding van het voorgaande jaar betroffen, dit was in totaal 12.000 euro. Daarnaast tevens donaties ten behoeve van het project Vrouwen van de Straat, dat in 2018 plaatsvindt. Dit was een bedrag van 36.000 euro. Omdat STIL afhankelijk is van incidentele inkomsten, heeft STIL een buffer (reserve) opgebouwd om bij het wegvallen van de financiering nog een half jaar de vaste lasten te kunnen dekken.

6.3 Gemeentesubsidie en derdengelden

Subsidie gemeente Utrecht voor cliëntuitgaven

De afgelopen tien jaar krijgt STIL subsidie voor haar werk van de gemeente Utrecht. Hiervan worden de vaste lasten betaald en een deel van de cliëntuitgaven. Begroot was dat we in 2017 van de subsidie 56.000 euro konden besteden aan cliëntuitgaven, de rest aan vaste lasten. Echter omdat we minder aan vaste lasten hadden uitgegeven dan begroot, konden we meer subsidie aan cliënten uitgeven, te weten 75.580 euro.

Gemeentesubsidie voor STIL in 2017

Subsidie loon- & organisatiekosten*	€ 259.491,00
Subsidie cliënt uitgaven	€ 75.580,00
Totaal subsidie	€ 335.071,00

*Afgeronde bedragen

Derdengelden

STIL heeft regelmatig voor de overheid een doorsluisfunctie voor geld dat bestemd is voor individuele personen. Als gemeenten bijvoorbeeld leefgeld verstrekken in het kader van de BBB, storten ze dat op onze rekening en betalen wij het uit aan de betreffende cliënten. Dit betrof 174.560 euro in 2017. Hierover wordt aparte verantwoording afgelegd. Dit betreft behalve de gemeente Utrecht, ook omliggende gemeenten, zoals bijvoorbeeld Utrechtse Heuvelrug.

Behalve BBB-geld betreft dit ook uitbetaling van schadevergoeding van bijvoorbeeld onterechte detentie of kosten van rechtszaken e.d. Het kan ook gaan om leefgeld van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA). COA-geld wordt bijvoorbeeld verstrekt aan kwetsbare mensen die niet in de rijksopvang (kunnen) verblijven maar daar wel 'administratief geplaatst' zijn.

6.5 Overige uitgaven

Jubiläum

Om ons jubileumfeest te kunnen financieren hebben we oproepen gedaan bij winkels, bedrijven, organisaties en particulieren. Zo kregen we een hoop sponsors. In totaal brachten die meer dan zesduizend euro op. Dit dekte de kosten.

Foto: dj op het feest.

Twintig-jarig jubileumfeest van STIL mede mogelijk gemaakt door

Slijterij van Berkel, Sigarenboer Primera op de Groeneweg, Advocatenkantoren Schoolplein en Sinoo en van de Wouw, Huisartsenpraktijk Binnenstad, Emmaus Domstad en Emmaus Haarzuilens, Tandarts Vleutenseweg, Joor Tandtechniek, Apotheek Buijs, VluchtelingenWerk Midden Nederland en elf particulieren.

STIL kreeg tevens korting van de band Kasba en van de locatie Tivoli de Helling. Ook stelden veel mensen zich vrijwillig in voor allerlei klussen. Mede dankzij al deze steun was het een zeer geslaagd feest.

Acties en campagnes

STIL werft apart fondsen voor specifieke campagnes en acties zoals bijvoorbeeld voor het project WAYTOSTAY, waarover apart verantwoording wordt afgelegd. Voor de reiskosten van Ethiopische vluchtelingen (zonder inkomen) naar een demonstratie in Den Haag werd eveneens apart geworven. De demonstratie vroeg aandacht voor de situatie van vluchtelingen uit Ethiopië. Hiervoor kreeg STIL steun van XminY en Zwart Zaad. Dit is onder reiskosten geboekt.

ANBI

STIL is een 'Algemeen Nut Beogende Instelling'. Giften kunnen afgetrokken worden van de belasting.

Meer informatie

Op verzoek kunnen fondsen en donateurs meer informatie krijgen zoals een accountantsverklaring, uittreksel van de Kamer van Koophandel, statuten van Stichting STIL. Die informatie is ook te vinden via de website www.stil-utrecht.nl.